

Konstiga företag

EKONOMISK BÄRKRAFT OCH KULTURELL UTVECKLING

Hur ska kulturen stärka sin roll i samhällsutvecklingen?

Konferensen behandlar kulturlivets förändrade ekonomiska villkor. Fokus ligger på konkreta åtgärder för att stärka kulturlivets ekonomiska självständighet.

Bakgrunden till konferensen finns att söka i den ökande ekonomiska betydelse som kulturen tillmätts idag. Under de senaste tio åren har mycket hänt inom detta område. Numer ses det som självklart att kultur är en viktig faktor i samhällsutvecklingen. Inte enbart på ett abstrakt plan, som pådrivare i utvecklingen, utan även mer konkret. Redan 1991 skrev Lisbeth Lindeborg rapporten "Kultur som lokaliseringfaktor". Rapporten fick kanske inte många applåder till en början, men mycket av det hon skrev i den har blivit självklarheter idag. Kultur kan vara lönsam, den kan generera arbetstillfällen såväl inom den egna sektorn som inom angränsande. Sist men inte minst ger den sin ort eller region en bra image.

Konstiga Företag arrangeras av:

Kulturverkstan, som är en tvåårig projektledarutbildning med inriktning mot kultur och IT. Huvudman för Kulturverkstan är Nätverkstan Kultur, som har som syfte att göra informationstekniken produktiv i och för kulturlivet. **Business Region Göteborg**, ett samarbetsprojekt mellan tretton kommuner med uppdrag att utveckla och främja näringslivet. Sedan snart 3 år tillbaka driver BRG projektet Kultur- och medieproduktion som syftar till att göra regionen till en god plattform för kultur- och medieindustriell utveckling och att öka antalet verksamheter inom denna sektor. **Teknikbrostiftelsen**, vars uppgift är att förbättra utnyttjandet av universitetens och högskolornas kunskap och kompetens för att öka tillväxten inom svenskt näringsliv. Främst satsar man på små och medelstora företag. **Stiftelsen Framtidens kultur** främjar kulturlivet genom att ge bidrag till nyskapande och långsiktiga kulturprojekt. Stiftelsen disponerar medel från de numera upplösta löntagarfonderna.

I samverkan med: Svenska institutet, en statlig myndighet med uppgift att sprida kunskap om Sverige i utlandet samt att främja utbyte med andra länder inom områden som kultur, utbildning, forskning och samhällsliv i övrigt. **Kultur Västra Götaland**, med uppgift att i praktiken genomföra regionens kulturpolitik och stimulera kulturlivet i regionen.

F Ö R E L Ä S A R E

Ieva Auzina – ordförande för RIXC, en sammanslutning av oberoende kulturutövare i Riga vars syfte är att befrämja kulturutbyte och utveckla nya medier i Litauen.

Julia Bardoun – verksam vid Kaliningrad State University och driver ett antal kulturprojekt i Kaliningrad, bl a Youth for Freedom of Speech Centre.

Anna-Karin Brazee – verksam vid Teatervetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, och driver konsultföretaget Art nova, inriktat på kulturkonsumtion och kulturtrender.

Mikael Franzén – lektor i nationalekonomi, inriktad på kulturekonomi, verksam vid högskolan i Borås och vid Göteborgs universitet. Han är en av grundarna av Eye Corporation.

Janine Hague – verksam i Northern Quarter Association en förening som har till syfte att befrämja den fysiska, sociala och kulturella utvecklingen av stadsdelen Northern Quarter i Manchester.

Andy Lovatt – föreståndare för Cultural Industries Development Service (CIDS), en organisation vars syfte är att stimulera den ekonomiska utvecklingen av Manchesters oberoende kultursektor.

Justin O'Connor – föreståndare för Manchester Institute of Popular Culture vid Manchester Metropolitan University. Han är även vice ordförande i CIDS och akademisk rådgivare åt Urbis, ett museum ägnat erfarenheten av den moderna staden.

Levan Khetaguri – författare, forskare och teaterkritiker. Han är ordförande för Stichting Caucasus Foundation i Tbilisi, Georgien och för CAMN, ett nätverk av kulturprojektledare i Kaukasus.

Sarah Rowlands – verksam i Northern Quarter Association en förening som har till syfte att befrämja den fysiska, sociala och kulturella utvecklingen av stadsdelen Northern Quarter i Manchester.

Stuart Worthington – projektledare för Manchester City Music Network, vars syfte är att stärka och utveckla det oberoende musiklivets infrastruktur.

En framtida storindustri? Några exempel på stöd till kulturföretagande

INTERNATIONELLA EXEMPEL

CULTURAL INDUSTRIES DEVELOPMENT SERVICES

Kulturagentur

CIDS är en agentur som arbetar för att utveckla företag inom den kulturella och kreativa sektorn i Manchester. Uppgiften är att bidra med stöd till företag och att medverka till att Manchester blir en attraktiv plats att etablera kulturföretag på. Rådgivning ges till nystartade verksamheter men även till redan etablerade företag som är inriktade mot export. Hjälpen är utan kostnad.

CIDS har funnits knappt ett år och man vill fungera som ett nav och en samord-

nare mellan entreprenörer, marknad, universitet, politiker och olika organisationer. De två första årens verksamhet finansieras främst med hjälp av EU-pengar, även lokala myndigheter och privata intressenter bidrar.

MANCHESTER INSTITUTE FOR POPULAR CULTURE

Tvåvetenskaplig forskning

MIPC är ett tvåvetenskapligt forskningscenter som startades 1990 vid Manchester Metropolitan University. Forskningsprojekten rör samtida stadskulturer, med ämnesområden som kulturell produktion och konsumtion, identitet och livsstil mm.

MIPC är också samordnare för Polis, ett mastersprogram för kulturarbetare, som omfattar ett års studier på fyra europeiska universitet; Bryssel, Tilburg, Manchester och Helsingfors. Studenterna kommer från Europa, USA och Canada.

Ett aktuellt projekt är Cultural Industry in the City. Ett annat är iCISS, Information for Culture Industries Support Services, där man studerar kulturindustriens utveckling i olika delar av Europa.

MIPC finansieras genom bidrag och när det gäller större forskningsprojekt söks medlen framförallt från EU.

STICHTING CAUCASUS FOUNDATION

Georgiskt kulturnätverk

Stiftelsen Stichting Caucasus Foundation (SCF) driver ett flertal kulturprojekt, som utbildning och utbyte med andra länder. För att säkra sina tillgångar har man valt att lägga stiftelsen organisatoriskt till Holland. Verksamhet bedrivs även i Armenien och Azerbadjan.

SCF arrangerar kulturprogram med syfte att bidra till ett öppet och demokratiskt samhälle. Ett exempel är ett seminarium som arrangerades i höstas, på temat Mänskliga och kulturella rättigheter. Samtidigt vill man främja möjligheterna att bedriva kulturverksamheter på ett professionellt sätt. Ett annat seminarium har arrangerats kring kulturplanering och ekonomi. Till dessa arrangemang har även nordiska kulturutövare bjudits in.

Ett instrument för att kunna genomföra sitt program är skapandet av Byrån för de kaukasiska länderna (IBCCP), med huvudkontor i Tbilisi. En viktig del av verksamheten är att finna former för samarbete med kulturorganisationer i Europa. Trots sin geografiska belägenhet har man bättre kontaktnät inom EU än kanske de flesta kulturorganisationer inom själva Europa.

SVENSKA EXEMPEL

IUC HULTSFRED

Från bransch till industri

I Sverige finns sedan 1997 på nio platser i landet industriella utvecklingscentra med uppdrag av regeringen att regionalt utveckla verkstadsindustrin. För drygt ett år startades ytterligare ett i Hulstfred men den här gången med uppgift att ta sig an musikbranschen. Detta kan ses som att musikbranschen slutligen accepterats som näringsgren.

IUC för svensk musikindustri i Hulstfred AB har bland annat medverkat till framväxten av landets första högskoleutbildning i svensk musikindustri samt i det forskarlag i ämnet som bildats i Hulstfred.

AGENDUM

Regionalt och globalt i Jämtland

Agendum är ett medlemsägt informationskooperativ i Jämtland. Agendum förmedlar tjänster för lokal och regional ekonomiskutveckling. Bland annat har man inom ramen för det transnationella iCISS-projektet gjort en studie av kulturindustrin i Jämtlands län och utreder hur den kan utvecklas.

KULTURBYRÅN

Blivande mötesplats i Göteborg

Hur skulle ett företagsstöd inom kultursektorn kunna se ut i Göteborg? Här finns fria grupper, nätverk av organisationer och

konsulenter. Men det saknas en övergripande verksamhet som har överblick över hela kulturfältet. Speciellt behövs stödjande krafter för det fria kulturlivet. Skapandet av en sådan kraft skulle inte ersätta andra organ utan fungera som ett komplement och samarbeta med dessa.

Ett försök att skapa en sådan mötesplats är Kulturbyrån, ett projekt som utgår från utbildningen på Kulturverkstan. Här ska finnas möjligheter att få stöd till långsiktig uthållighet och organisatoriska, juridiska och ekonomiska råd. Inspirationen är hämtad från Manchester. Modellen är hämtad från näringslivet, med speciell anpassning till kultursektorn.